

Občianske noviny

HLAS

Trenčianske Stankovce

2/2026

hlas.stankovce@gmail.com

Stála výstavná expozícia

Trenčianske Stankovce

“Príbeh štyroch obcí”

Slávnostne otvárame 10. apríla 2026

Pre verejnosť bude otvorené

11. apríla 2026 (sobota) – od 15.00 do 17.00 hod.

12. apríla 2026 (nedeľa) – od 15.00 do 17.00 hod.

Na ploche cca 89 m² v Spoločenskom dome v Trenčianskych Stankovciach č. p. 367 vznikla na popud nadšencov združených v občianskom združení Naše Korene stála výstavná expozícia histórie našej obce.

V priestoroch je možné vidieť expozíciu z osudov obyčajných stankovských ľudí, ale aj historické osobnosti tejto dediny, respektíve bývalých štyroch obcí Malé Stankovce, Rozvadze, Sedličná a Veľké Stankovce.

Rovnako je možné vidieť a poznať dôležité súčasti života, a to históriu školstva, divadelníctva, hasičstva, futbalu, chovateľstva, folklóru, hudby, dôležité stavby a účasť našich rodákov vo vojnových konfliktoch.

Vo vitrínach je možné vidieť historické artefakty súvisiace so životom v pôvodných štyroch obciach.

Zimný festival folklórnych skupín

Udalosť

Zimný festival trenčianskych folklórnych skupín sa uskutočnil v Trenčianskych Stankovciach v sobotu 17. januára 2026. Na 11. ročníku, ktorý zorganizovalo občianske združenie Stodola z Trenčína v spolupráci s našim FS Rozvadžan a za finančnej podpory Trenčianskeho samosprávneho kraja a našej obce, sa predstavilo 170 folkloristov z 8 folklórnych skupín z okolitých obcí.

Na úvod sa predstavili folkloristi z FSK **Kubra**, ktorí nám predviedli ako sa vyberalo do venca a ako sa odovzdával veniec na svadbe. Celé pásmo bolo popretkávané a spestrené svadobnými pesničkami. Potom sme sa dozvedeli, ako to prebiehalo na svadobnom veselí v podaní FSK **Melenčár** zo Soblahova. Svoj program mali spestrený rôznymi prekážačkami, veselými pesničkami a tancami. Po svadbe nasledovalo krštenie, a to nám predstavili ženy z FSK **Dolinečka** zo Soblahova. Porozprávali, zavínšovali a zaspievali veselé pesničky a všetko to, čo sa robilo na dobrom „krštení“.

Ďalším účinkujúcim bola FSK **Latovec** z Dolnej Súče, ktorá nám predviedla tanečné pásmo

poskladané zo súčanských tancov. Nasledovala FSK **Večernica** z Trenčianskej Turnej, ktorá nám zaspievala, zatancovala a priblížila stavenie májov. Potom sme si vypočuli pesničky z Chocholanskej doliny v podaní FSK **Studienka** z Chocholnej-Velčíc. Veľkým potleskom odmenili prítomní diváci najmladších tanečníkov z FSK **Trúfalci** z Mníchovej Lehoty, ktorí predviedli tanečné číslo z „Katerínskej muziky“.

Záver programu bol už tradične v podaní domáceho FS **Rozvadžan**, ktorý sa predstavil fašiangovým číslom „Fašangy-obchôdzka“, ktorým pripomenul aktuálne fašiangové obdobie. Po oficiálnej časti programu a poďakovaní

všetkým účinkujúcim nasledovala už tradičná zábava v podaní prítomných folkloristov.

A čo dodať na záver? Veľmi pekne sa poďakovať všetkým organizátorom, účinkujúcim, sponzorom a dobrovoľným spolupracovníkom, ktorí zabezpečovali toto podujatie a priniesli tak dobrú náladu a potešenie do našej obce. Folklór stále žije a baví nielen starých, ale aj mladých. Dokázalo to toto tradičné stretnutie folkloristov z nášho regiónu a zaplnený Spoločenský dom. Je veľmi dôležité zachovať tieto naše zvyky a tradície aj pre ďalšie generácie, pretože národ, ktorý nemá svoju históriu a minulosť, neexistuje.

Vendelín Sedláček

Nová informačná tabuľa

Chválime

V novembri 2025 pribudla v lokalite Vápeničky v katastri Veľkých Stankoviec nová informačná tabuľa. Nachádza sa v bývalom lome na kraji poľnej cesty v časti, ktorú miestni nazvali „Jarovary“.

Jej postavenie inicioval a zrealizoval náš spoluobčan Pavol Kadlečík v spolupráci s autorkou článku a Združením urbárskej a pasienkovej spoločnosti, pozemkové spoločenstvo Trenčianske Stankovce, časť Veľké Stankovce.

Tabuľa nás zaujímavou formou informuje

o miestnej geologickej stavbe a histórii tohto zaujímavého miesta. Je vhodným cieľom poldenného výletu a dá sa spojiť s prechádzkou po trase bývalej lesnej železnice, ktorá sa nachádza pár desiatok metrov východne smerom k Inovcu.

Zlatica Kremerňová

Výstavba R2 sa posúva

Aktualita

Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, konajúci prostredníctvom Regionálneho úradu pre územné plánovanie a výstavbu Trenčín, oznamuje začatie konania týkajúceho sa prvolíniovej stavby: „**Rýchlostná cesta R2 Križovatka D1 - Mníchova Lehota**“ o predĺžení platnosti územného rozhodnutia.

Navrhovateľ: Národná diaľničná spoločnosť, a. s., Bratislava.

Dátum doručenia návrhu: 28. 01. 2026.

Predmet žiadosti: Predĺženie platnosti územného rozhodnutia o 5 rokov, t. j. **do 24. 07. 2031.**

Dôvod predĺženia: Finančne, časovo a technicky náročný proces prípravy dokumentácie pre stavebné povolenie.

Popis a lokalizácia stavby: Stavba sa nachádza v katastrálnych územiach Chocholná Veľčice, Opatovce, Veľké Bierovce, Sedličná, Trenčianska Turná a Mníchova Lehota.

Začiatok úseku: Existujúca diaľničná križovatka Chocholná, ktorá bude prebudovaná na bezkolíznu, veľké okružné križovatky OK1, OK2, OK3 a OK4, mimoúrovňová križovatka (MUK) Trenčianska Turná, veľké odpočívadlo Mníchova Lehota (v km 7,700), koniec úseku v km 8,739, kde sa napája na nadväzujúcu stavbu „**R2 Mníchova Lehota – Ruskovce**“.

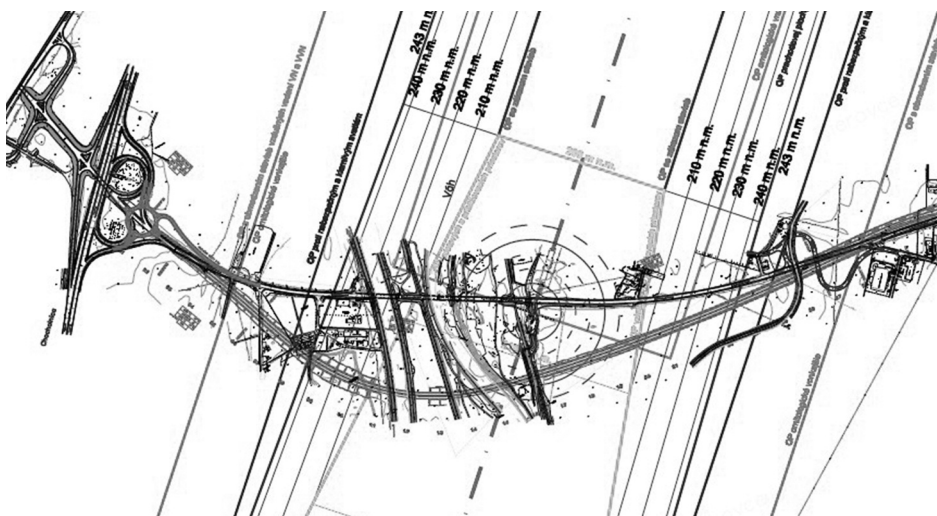
Stavebný úrad upúšťa od ústneho pojednávania a miestneho zisťovania, nakoľko sú mu pomery v území dobre známe.

Dôležité fakty:

Podľa § 36 ods. 3 stavebného zákona ak dotknutý orgán, ktorý bol vyzozumený o začatí územného konania, neoznámí v určenej alebo predĺženej lehote svoje stanovisko k navrhovanej stavbe, má sa za to, že so stavbou z hľadiska ním sledovaných záujmov súhlasí.

Podľa § 42 ods. 4 stavebného zákona sa v odvolacom konaní neprihliadne na námietky a pripomienky, ktoré neboli uplatnené v prvostupňovom konaní v určenej lehote, hoci uplatnené mohli byť.

Podľa § 36 ods. 4 stavebného zákona sa začatie územného konania o umiestnení líniovej stavby oznamuje účastníkom konania verejnou vyhláškou. Preto aj oznámenie o predĺžení platnosti územného rozhodnutia sa účastníkom konania oznamuje verejnou vyhláškou.

Redakčná rada

Zdroj: - list Regionálneho úradu pre územné plánovanie a výstavbu Trenčín zo dňa 19. 02. 2026.

Tankové dni 2026

Bleskovka

Kultúrne podujatie Tankové dni Laugaricio - Deň s pozemnými silami SR organizované Klubom vojenskej histórie Laugaricio pod záštitou náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl, predsedu TSK pána Jaroslava Bašku a ministra obrany SR Róberta Kaliňáka v spolupráci s Ozbrojenými silami SR sa uskutoční 27. 6. 2026.

Momentálne prebiehajú prípravy už 11. ročníka na plné obrátky a zoznam techniky nie je ešte definitívny, avšak s určitostou vieme, že sa v plnej sile predvedú ozbrojené sily SR, ktoré plánujú menšie ukážky už počas týždňa aj pre stredné školy v regióne.

Čaká nás opäť bohatý program spätý s históriou vojenstva v aréne, ale aj prezentácia rôznych dobových táborov v známom areáli blízko Trenčianskych Stankoviec pri Váhu.

Témou hlavnej historickej ukážky sú boje v Rostovskej oblasti 1942/1943, kedy slovenskí vojaci „*Rýchla divízia*“ po boku Nemcov a ďalších spojencov Osi, vytlačili sovietske vojská z oblasti a otvorili tak cestu na Kaukaz. Avšak po veľkej sovietskej protiofenzíve bola oblasť opäť oslobodená.

Opäť sa môžeme tešiť na premiéry tankov, ktoré ešte u nás nikdy neboli. Práve prebiehajú finálne práce na niektorých z nich a dúfame, že

sa to jednotlivým klubom a inštitúciám podarí stihnúť. Pracujeme aj na predstavení niektorých ženijných prototypov, ale nerád by som ešte konkretizoval.

Môžem však prezradiť, že diváci napríkladvidia plnú bojovú čatu tankov T34/85 a tankov LT-38.

Mário Simeon

Nedocenení hrdinovia každého dňa

Naši učitelia

Viem, že každé jedno povolanie má v spoločnosti svoje nezastupiteľné miesto! Bez práce jedných by nemohli existovať ani úspechy druhých. Aj to viem. Všetky povolania sú veľmi dôležité.

Učiteľ. Slovo, ktoré v sebe nesie viac, než sa na prvý pohľad zdá. Nie je to len povolanie zapísané v tabuľkách a zmluvách – je to poslanie, ktoré sa odohráva potichu, deň za dňom, v triedach plných detských snov, neistôt aj nádejí. Viete o tom, že učitelia formujú budúcnosť bez potlesku publika, často bez uznania, no s obrovskou zodpovednosťou na pleciach a niekedy aj so slzami v očiach ...?

Kým iné profesie sú merané číslami, výkonomi alebo ziskom, práca učiteľa sa meria ľudskými príbehmi...ktoré nie vždy sú bezproblémové a veselé. Každý pochopený príklad, každé povzbudenie v správnej chvíli, každé dieťa, ktoré si začne veriť – to sú tiché víťazstvá, ktoré zostávajú skryté očiam spoločnosti. A predsa práve na nich stojí celý náš svet.

Tento článok je poďakovaním tým, ktorí učia aj vtedy, keď sú unavení. Tým, ktorí učia aj vtedy, keď sú znechutení, slabí, chorí... a ktorí napriek nízkemu oceneniu ostávajú verní svojej úlohe. Lebo nebyť učiteľov, neboli by ani lekári, ani vedci, ani umelci.

Ťažko sa mi pozerá na plačúcu kolegyňu, ktorá má 60 rokov a žiak ju poslal s úsmevom

na tvári do pi... Ťažko sa mi pozerá na kolegu, ktorému žiak ukázal vztýčený prostredník a zasmiel sa z toho. Je mi do plaču, keď počujem, ako tatko žiaka huláka na chodbe školy na učiteľku, aká je drzá, keď si dovolila dať jeho synovi trojku. Nie raz som v škole riešila psychicky zrútených žiakov, ktorí odmietali ísť zo strachu domov. Posledná porada v škole bola trojhodinová, 3 hodiny sme počúvali nové povinnosti učiteľa, čo musí učiteľ dodržiavať!!! A kde sú povinnosti žiaka? Verte mi, niekedy som aj znechutená.

Milí učitelia, máme to v dnešných časoch ťažké povolanie. Ako sme hlboko klesli, keď nám mnohokrát diktujú rodičia? Som smutná z toho, ako rodičia najlepšie vedia, čo, kde, kedy, prečo a ako máme robiť... Moje poďakovanie patrí všetkým učiteľom, ktorí každý deň dávajú zo seba viac, než sa od nich očakáva, a napriek mnohým prekážkam zostávajú oporou a inšpiráciou nielen žiakom, ale aj kolegom... Ďakujem, milí učitelia, za vašu trpezlivosť, vieru v mladých ľudí a za budúcnosť, ktorú s tichou pokorou pomáhate tvoriť. Za slová, ktoré povzbudia, keď sú najviac potrebné, a za hrnice, ktoré učia zodpovednosti aj ľudskosti.

Za všetko vám ďakujem.

Alžbeta Jurigová

Stretnutie na Devíne - štúrovci

Historická studňa

O pár dní si pripomenieme 190. výročie výletu štúrovcov na hrad Devín. My by sme mali byť hrdí, pretože sa nás, občanov Stankoviec, priamo dotýkal. Jeden z účastníkov bol farár Pavol Čendekovič, ktorý leží v hrobe na našom cintoríne.

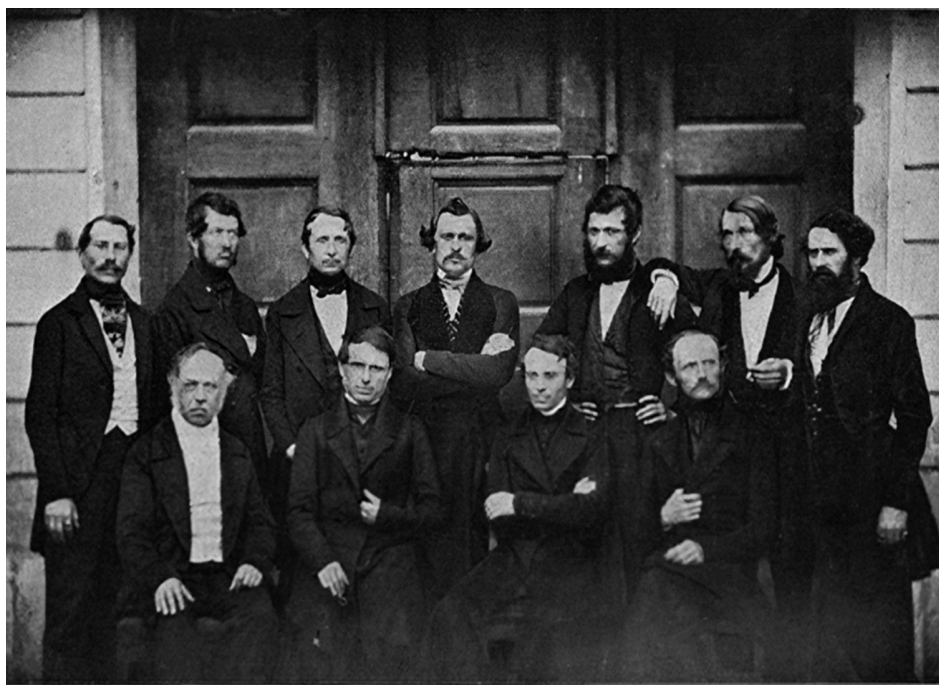
V nedeľu 24. apríla 1836, na sviatok svätého Juraja, sa pozvaní zišli v záhrade hostinca pod hradom Devín. Podujatie sa snažili utajiť, ako sa len dalo. Prichádzali po skupinkách, dvaja, traja. Štúr bol v ustavičnom podozrení pre svoje národné snahy.

Postupne sa zišli – Jaroslav Bórik, Janko Bysterský, Timotej Cochius, Pavol Čendekovič, Benjamín Červenák, Drahotín Frndák, Gustáv Grossmann, Jozef Miloslav Hurban, Pavol Košacký, Daniel Krnúch, Ján Maróthy, Ján Mayer, Ladislav Paulíny, Drahotín Rafanides, August Horislav Škultéty, Ľudovít Štúr a Jonáš Záborský.

Všetci boli v tom čase veľmi mladí a nálada bola slávnostná. Zaspievali zborovo pieseň „Nitra, milá Nitra“, Štúr predniesol prejav venovaný Veľkej Morave, potom bola neformálna beseda. Každý účastník si zvolil životné krédo a prijal k menu ďalšie meno, slovanské. Napr. Hurban - Miloslav, Štúr - Velislav, Záborský - Bojislav a pod.

Na záver zaspievali hymnickú pieseň „Hej, Slováci“. Náš Pavol Čendekovič bol akýmsi „dispečerom“ podujatia – mal na starosti stravu a pitie v hostinci pod Devínskym hradom.

Dušan Pevný

Adam Kardoš. Samo Chalupka. Daniel Lichard. Michal M. Hoďka. Ľudovít Štúr. Jozef M. Hurban. Jaroslav Bórik. Michal Rarus. Jurnaj Holček. Andrej Radlinský. Karol Kuzmány.

Mladá klaviristka s veľkými snami

Mladé talenty

Hudobný talent z našej obce, dvanásťročná Nina Koprivňanská, sa venuje hre na klavíri už štvrtý rok a má jasno, kam smeruje jej hudobná cesta. Je žiačkou Základnej umeleckej školy Nemšová na elokovanom pracovisku v Trenčianskych Stankovciach.

Pod vedením Mgr. art. Vierky Vaškovej Miškovcovej rozvíja svoju klavírnú zručnosť, ktorá ju lákala už od detstva. „Najviac ma baví, že si už dokážem zahrať pesničky, ktoré sa mi páčia,“ priznáva s úsmevom mladá hudobníčka.

Podľa vyjadrenia zástupcov školy Nina

v dvoch školských rokoch absolvovala spolu 4 ročníky (v ZUŠ je možnosť kontrahovania ročníkov, teda žiak v každom polroku ukončí jeden ročník skúškou pred komisiou), čiže aj podľa týchto odborných kritérií je nadanou študentkou. V štúdiu pokračuje ďalej.

Čím sa líši od ostatných? Je to taká jej vlastná iniciatíva vyhľadávania si nových skladieb, ktoré sa jej páčia, a ktoré chce hrať. Sama si našla spôsob, ako si vyhľadávať noty a cvičiť skladby, čo ju zaujímajú. V jej repertoári nájdeme rôznorodé skladby – od lyrickej „River flows in you“ od Yirumy, cez emotívnu „Before you go“ od Lewisa Capaldiho, svetový hit „Shallow“ v podaní Lady Gagy, až po slovenské pesničky ako „Len má lúbu“ od Simy Martausovej či „Vianoce krásne sú“ od Marie Čírovej.

Úspechy a vystúpenia:

Jej talent potvrdilo aj 3. miesto na súťaži z hudobnej teórie v ZUŠ Nemšová, kde sa Nina umiestnila spoločne so svojimi spolužiakmi. Pravidelne, dvakrát ročne, vystupuje na klavírných koncertoch. „Na všetky rada spomínam, lebo sme super partia a vždy sa veľa nasmejeme,“ hovorí o svojich spolužiakoch.

Cvičeniu venuje 3 až 5 dní v týždni, pričom najnáročnejšie sú pre ňu barokové skladby. S prvotnou trémou sa už naučila vyrovnáť a na pódiu sa cíti čoraz istejšie. Zaujímavý je menej obvyklý typ komornej hry - 6 ručná hra na klavíri spolu so Sárrou Husárovou a Matildou Dorotou Račkovou, s ktorými bola aj na súťaži z hudobnej náuky.

Vo voľnom čase Nina rada zapletá boxerské copíky alebo háčkuje. Jej veľkým hudobným snom je raz sprevádzať na klavíri mediálne známu osobu, a preto sa plánuje v hre naďalej zdokonaľovať. Okrem toho chodí do Selca na folklór.

Pavol Kurtiš

Dojímavý príbeh hodný zamyslenia

Príbeh

V mojich poznámkach som si našiel tento príbeh. Myslím, že je stále aktuálny a bude aktuálny vždy! Aj v dnešnej dobe! 1. októbra bol Medzinárodný deň starších ľudí, začal sa Mesiac úcty k starším. Čiže „príbeh hodný zamyslenia“ patrí všetkým a jeho slová sú viac ako dojímavé. Tu vám ho ponúkam.

80-ročný muž sedel doma v kresle spolu so svojím 45-ročným synom. Zrazu sa na ich okne usadil havran. Otec sa spýtal syna: „Čo je to?“ Syn mu odpovedal: „To je vrana.“ O pár minút neskôr sa ho otec opäť spýtal: „Čo je to?“ Syn povedal: „Otec, práve som ti to hovoril, je to vrana.“ Po chvíli sa otec syna spýtal tú istú otázku aj tretíkrát: „Čo to je?“ V tom momente cítil v hlase svojho syna istú dávku podráždenia. „To je vrana. To je vrana, otec!“

Neprešlo veľa minút a otec sa to spýtal aj štvrtýkrát. Syn už tento raz zakričal: „Prečo sa stále pýtaš tú istú otázku znova a znova, hoci som ti už povedal, že je to vrana. Čomu nerozumieš?“

Po chvíli sa otec odobral do svojej izby a vrátil sa so starým roztrhaným denníkom, ktorý si viedol od čias, kedy sa narodil jeho syn. Otvoril ho a požiadal syna, aby si prečítal, čo je napísané na jednej strane. Syn sa zapozeral a prečítal: „Dnes sme sedeli na gauči s mojím trojročným synom. Zrazu sa na okne objavila vrana. Spýtal sa ma asi 23-krát, čo to bolo a každým som mu pokojne odpovedal, že je to vrana. S láskou som ho objímal a tešil sa z jeho zvedavosti. Nepociťoval som žiadne podráždenie, skôr pripútanosť k tomuto chlapcovi.“ Prečo nastal takýto rozdiel v chovaní mužovho syna?

Ak vaši rodičia vstúpia do obdobia vyššieho veku, neodháňajte ich a nevnímajte ich ako záťaž. V tom tkvie celý problém. Budte k nim všímvaví, poslušní, pokorní a dobrí. Od dnešného dňa si nahlas hovorte: „Chcem vidieť svojich rodičov šťastných. Starali sa o mňa už od malička. Vždy ma zahŕňali svojou nezištnou láskou. Prechádzali horami aj dolinami, nevidiac búrku a teplo, len aby zo mňa urobili človeka, ktorým dnes som.“ Bez ohľadu na vek vašich rodičov, oceňte to, čo pre vás počas svojho života urobili. Vážte si rodičov, dokiaľ ich máte. A nielen rodičov, ale všetkých starých a starších, lebo stále sa máte čo od nich učiť...

Štefan Šmatlák

Harmoniková akadémia v pražskej Lucerne

Gratulujeme

Harmoniková akadémia Jozefa Opatovského zo Soblahova si získava dobré meno už nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Pod odborným vedením talentované deti z trenčianskeho okolia rozvíjajú svoj talent a tvrdou prácou a tréningom dosahujú vyššiu a vyššiu úroveň.

Pochodili už kus Európy. Vystupovali v Maďarsku, vo Viedni, v Čiernej Hore, v Chorvátsku, v Taliansku, San Maríne, Monacu, Nice, v Monte Carle a minulý rok boli aj u prezidenta SR Petra Pellegríniho. Dňa 16. februára 2026 dostali pozvanie od pána Jiřího Zmožeka na vystúpenie do pražskej Lucerny pri príležitosti jeho narodenín. Pre mladších, ale hádam aj pre tých skôr narodených treba pripomenúť, že pán Zmožek bol hlavne textárom a písal texty piesní pre napr. Karla Gotta, Hanku Zagorovú, Mariu Rottrovú, Michala Tučného a mnoho ďalších českých spevákov.

Jeho najväčšími hitmi boli a stále sú piesne:

„Tam u nebeských bran“, „Už mi láska není 20 let“, „Já se načančám“, „Zvonky štěstí“, „Holubienka“. A keďže niektoré deti z Harmonikovej akadémie vedia nielen dobre hrať, ale aj vynikajúco spievať, tak po vzhliadnutí ich videí si chcel Jiří Zmožek s nimi zaspievať na jednom javisku.

Pieseň *„Zvonky štěstí“*, ktorú pôvodne naspieval Karel Gott s Darinkou Rolincovou, zožala v podaní Jiřího Zmožeka - Nina Balajová najväčší aplauz, a to hlavne vďaka Ninke, ktorá bola snáď ešte lepšia ako Rolincová v pôvodnej verzii. Potom zaspievala aj sólo pieseň *„Já se načančám“*. Tobias Beták zasa v sprievode

harmonik zaspieval *„Holubienku“*.

Obecenstvo bolo z vystúpenia detí Harmonikovej akadémie doslova nadšené. Za zmienku stojí aj to, že medzi deťmi, ktoré hrali na podujatí, sú aj dve pochádzajúce z našej obce, a to Valéria Letková a Martin Januška.

Kto by ich chcel vidieť naživo, tak má možnosť 8. mája 2026 v Športovej hale na Sihoti v Trenčíne, kde bude Harmoniková akadémia vystupovať ako pozvaný hosť na koncerte *„Pocta 80 - Honza Nedvěd“*. Ak môžete, chodte, istotne aspoň vystúpenie Harmonikovej akadémie bude stať za to.

Pavol Múdry

Deň, keď som držala osud maturanta v rukách

Príbeh pre všedný deň

Maturitná skúška predstavuje významný medzník v živote študentov. Pre učiteľa je však skúškou profesionality, empatie a schopnosti spravodlivo hodnotiť. Keď som sa ocitla v pozícii skúšajúcej, uvedomila som si, aká krehká je hranica medzi stresom žiaka a jeho vedomosťami. A napíšem pravdu, pamätám si ešte časy a stresy, ktoré som zažívala pri maturite ako žiačka ja (jediná otázka z 30, ktorú som z anatómie nevedela, bola hypofýza a zrovna tú som si vytiahla, jediná z 30 z chémie, ktorú som nevedela, bola alkadiény a tiež som si ju vytiahla).

Niekedy sa však za výkonom skrývajú osobné príbehy, ktoré zásadne ovplyvňujú psychické prežívanie mladého človeka. Počas jednej z ústnych maturitných skúšok som sa stretla so situáciou, ktorá mi pripomenula, že pedagogická práca nie je iba o hodnotení výkonu, ale aj o vnímavosti, empatii a ľudskosti...

Jeden šikovný žiak po vytiahnutí maturitnej otázky výrazne zbledol a počas písomnej prípravy mi opakovane tvrdil, že naozaj nič nevie. Sadla som si k nemu, no, pokúsím sa ho nejako napoknúť. Mladý muž začína plakať a je v koncoch. Moja dlaň chytí jeho a následne sa Juraj rozhovori... krátko pred touto maturitou mu zomrela mama na rakovinu... on sa popri vlastnej príprave stará o dvoch mladších súrodencov... otec sa mu pred rokom obesil, bol ťažký alkoholik... napriek

tejto náročnej životnej situácii má ambíciu pokračovať v štúdiu na vysokej škole, kde je už prijatý...nevie, ako ďalej...nemá kamarátov...popri ňom začínam *„smokliť“* aj ja. Celý jeho život mi vyrozprával počas 20 minút prípravy.

Juraj naozaj nič nevedel. Skúšala som ho hlavne ja, dávala mu pomocné otázky. Posledné slovo, či ho necháme zmaturovať, som mala zase ja. Nemám rada takéto rozhodnutia, keď na mne závisí všetko!!!

Ako skončil príbeh? Kto ma pozná, vie. Zachovala som sa správne? Morálne? Ľudsky? Férovro? Aj o tomto je práca učiteľa. Táto skúsenosť vo mne otvorila otázky o hraniciach hodnotenia, o spravodlivosti a o tom, čo všetko si ako pedagóg musíme všimnúť za samotným výkonom žiaka.

Alžbeta Jurigová

Sokolská únia Slovenska organizuje 2. zlet

Všimli sme si

Už v júni sa na štadióne v Brezovej pod Bradlom stretnú stovky slovenských aj zahraničných cvičencov. Cvičenci predstavia svoje hromadné skladby a v rámci podujatia nebude chýbať sprievod z námestia na futbalové ihrisko, kde si všetci pripomenú, že Sokol spája ľudí každého veku naprieč hranicami už viac ako 160 rokov!

Spomínate si ešte na spartakiády či spoločné cvičenia na veľkej ploche? Len málokto dnes tuší, že niečo podobné sa stále deje. Sme slovenskí sokoli a sokolky a naše dejiny siahajú do hlbokéj histórie. Prvá myšlienka založiť telocvičný spolok sa zrodila v Prahe a jej tvorcom bol Dr. Miroslav Tyrš. Dňa 16. februára 1862 založil telocvičnú jednotu pražskú, dal jej názov Sokol, vtedy mala prvých 75 členov. Noví členovia však rýchlo pribúdali a cvičenia sa rozšírili aj o cvičenia pre mládež a ženy. Dr. Miroslav Tyrš zanechal po sebe veľké dielo, ktoré sa rozšírilo po Čechách, Morave a neskôr aj po Slovensku. Sokoli pôsobia dodnes na celom svete, dokonca v Amerike.

Po vzniku Československej republiky, koncom roku 1918, boli založené prvé dve sokolské jednoty - v Skalici a v Stupave, a začiatkom roka 1919 bolo už za evidovaných 39 sokolských jednotô po celom Slovensku. Po roku 1948 bola však sokolská činnosť zakázaná. Po dlhšom čase sa síce oživilo cvičenie, ale len ako divadlo – spartakiády. Tie boli postavené na skúsenostiach sokolských zletov, ale už celkom v nesokolskom duchu. Autori skladieb, vedúci organizátori a cvičitelia boli však prevažne odchovanci Sokola.

Na Slovensku sa v období medzi spartakiádami robili telovýchovné slávnosti, konali sa ako družby s českými a moravskými cvičencami.

Po Nežnej revolúcii sa znovu oživil Sokol, no za neuveriteľne ťažkých podmienok. Sokol sa svojou doterajšou činnosťou zaslúžil o výchovu vlastencov, ktorí veľmi ovplyvnili politický život našej republiky od čias jej založenia až po dnešok. Bol vždy nadstraníckou demokratickou organizáciou, ktorá bola a je v rozpore so všetkým, čo demokracii odporuje. Snažíme sa neustále rozširovať a skvalitňovať svoju činnosť

a, samozrejme, tiež neustále zlepšovať prostredie, v ktorom žijeme a cvičíme.

Sokolská únia Slovenska v rámci svojich aktivít pripravuje pre širokú verejnosť program, ktorý spája šport, kultúru a tradície sokolstva. V dňoch 27.-28. júna 2026 sa bude konať 2. zlet Sokolskej únie Slovenska v Brezovej pod Bradlom, na ktorý vás týmto srdečne pozývame. Príďte podporiť pokračujúce dedičstvo generácií sokolov. Čaká vás nezabudnuteľný zážitok a dobrá nálada.

Propagačná komisia SÚS

Veľká noc vo Veľkých Stankovciach

Historické foto

Ako belgický pilot „pristál“ v Stankovciach Naši susedia

V tomto článku vám predstavím Belgičana - Nicholasa Saelensa, ktorý sa rozhodol žiť v našej dedine. Zaujal ma nielen výbornou slovenčinou, ale hlavne nevšedným povoláním. Je pilot dopravného lietadla, a tak som mu položil zopár otázok.

Nicholas, rozhodol si sa odísť z Belgicka – krajiny s vysokou životnou úrovňou a žiješ v našej obci. Čo ťa viedlo k tomuto rozhodnutiu, a prečo si si vybral práve Stankovce?

„Ako vo väčšine prípadov, aj mňa priviedla na Slovensko žena. Žili a pracovali sme obaja v Taliansku, na Sicílii. Pracovali sme pre rovnakú leteckú spoločnosť. Ja za riadiacou pákou lietadla, Zuzka s úsmevom medzi pasažiermi. A tak sa z pracovného letu stal let na celý život. Museli sme sa rozhodnúť, kde sa usadíme. Belgicko má síce určité výhody, ale bohužiaľ sa za posledných 10 – 15 rokov rýchlo mení. Slovensko má samozrejme aj svoje výzvy, ale je to veľmi bezpečná krajina na život s kultúrou plnou tradícií a krásnou prírodou s mnohými riekami, horami a nádhernými lesmi. Rozhodli sme sa skúsiť žiť tu, kým ja budem pracovať v zahraničí, a táto kombinácia zatiaľ funguje celkom dobre. Chceli sme zostať v oblasti Trenčína, aby sme boli bližšie k starým rodičom, čo Stankovce spĺňajú.“

Predstav nám miesto, z ktorého pochádzaš, čím je zaujímavé, čo by si odporučil v Belgicku navštíviť?

„Vyrastal som v malej dedinke neďaleko Brugy a tiež blízko pobrežia. Takže vždy, keď sa vrátim do Belgicka, plánujeme návštevu pobrežia a stredovekého mesta Brugy. Belgicko je tiež skvelým miestom na cyklistiku. Stojí za to navštíviť aj mestá ako je Gent alebo Antverpy a samozrejme nemôžeme nespomenuť výborné jedlo.“

Si pilot – kapitán dopravného lietadla, ako si sa k tomuto povolaniu dostal, na akom lietadle teraz lietaš, ako vyzerá taký život pilota, odkiaľ a kam lietaš, ako zvládaš toto náročné povolanie a rodinný život, máš čas sa venovať aj svojim záľubám?

„Od malička som sa chcel stať pilotom, ako mnoho iných malých detí. Mal som šťastie, že sa mi to podarilo a v roku 2006 som začal lietať pre Ryanair na Boeingu B737. V roku 2011 som prešiel k mojej súčasnej leteckej spoločnosti Cargolux, kde lietam na Boeingu B747. Lietame po celom svete, ale hlavne do Ázie a Ameriky. V priemere lietam 7 – 10 dní a potom mám rovnaký počet dní voľno. Kombinácia s rodinou je dosť náročná, pretože počas roka zmeškám veľa narodenín alebo iných špeciálnych dní.“

Snažím sa venovať svojim koníčkom, keď som v zahraničí, takže, keď som doma, môžem byť na 100 % so svojou rodinou.“

Ako sa Ti páči život v našej dedine, čo by si vyzdvihol a čo by si rád zmenil, v čom vidíš najväčšie rozdiely medzi Belgickom a Slovenskom?

„V Stankovciach sa mi život veľmi páči, sú blízko mesta a majú dobré vybavenie, ako sú obchody, reštaurácie, lekári, takže je to perfektný domov. Dokončuje sa aj cyklotrasa, čo je ďalší pozitívny aspekt dediny. Najviac mi v porovnaní s Belgickom chýbajú dobré cesty, ale počúvam, že tento pocit zdieľa veľa Slovákov. Samozrejme, chýbajú mi niektoré typické belgické jedlá, ako sú hranolky s mušľami alebo čerstvé krevety zo Severného mora.“

Radovan Siva, Nicholas Saelens

Za Timravou do Bratislavy

Zaujalo nás

Viac než päťdesiat osôb sa spred evanjelického kostola podvečer 7. januára 2026 vydalo na cestu do Bratislavy. Na podnet pani farárky Mgr. Jarmily Petruľovej a s podporou miestneho Evanjelického cirkevného zboru bolo ich cieľom Slovenské národné divadlo (SND), kde sa zúčastnili predstavenia pod názvom „DETI“. Túto hru napísal scenárista Pavel Andraško, inšpirovaný Timravinými poviedkami: U Kanátov, Žiadna radosť a Márnosť všetko.

Božena Slančíková - Timrava

Pripomeňme si životný príbeh tejto slovenskej spisovateľky, ktorej dielo v súčasnosti mnohí čoraz častejšie objavujú ako nanajvýš aktuálne.

Božena Slančíková – Timrava sa narodila 2. 10. 1867 na evanjelickej fare v novohradskom Polichne. Jej otec Pavel Slančík (1833 – 1909) tam pôsobil 48 rokov. Po otcovej smrti sa presťahovala do Ábelovej (spolu s matkou), kde bol farárom jej brat Bohuslav Slančík (boli s Boženou dvojčatami). Umrela 27. 11. 1951 v Lučenci, kde žila od r. 1945.

Zostala slobodná, popri práci doma a v miestnej detskej opatrovni svoj čas venovala najmä písaniu. Súčasníci si ju uchovali v pamäti ako tichú, skromnú, utiahnutú a žartovnú. Občas i veselú a ironickú. Vo svojich literárnych prácach verne a s láskou zobrazila dedinský ľud; nikoho neprikrášľuje, neidealizuje ani neočierňuje. Skôr napomína, karhá, vystríha a varuje, pomáha a radí. Keď treba i vysmeje. Jej smiech a ironia sa úzko spájajú so súcitom s biednymi a nešťastnými.

Považovaná je za dominantnú slovenskú autorku realistického prózy. Jej diela sú stále známe širokému kruhu čitateľov; Za koho ísť, Veľké šťastie, Ťapákovci, Hrdinovia, Skon Paľa Ročku, atď. V nich odhaľuje skutočnú pravdu o nás Slovákoch, snaží sa ukázať nám zrkadlo a pomáha vidieť svoj život v pravom svetle aj dnes. Aby nás poučila a upravila na správnu cestu.

Zásľuhu za uvedenie tejto divadelnej hry majú predovšetkým: **dramaturg** Daniel Majling, rodák z Gemera, z okolia Revúcej; spolu s režisérom M. Vajdičkom pripravili už tretie predstavenie z Timraviných prameňov (Všetko za národ – 2008, Báľ – 2014 a Deti – 2023).

Režisér Michal Vajdička (vnuk Ľudovíta Vajdičku, evanjelického farára v Lubine, Martine... a syn režiséra Ľubomíra Vajdičku) obsadil úlohy viacerými známymi hereckými osobnosťami:

Sestry - Kanátová (Kamila Magálová) a Drozdíková (Emília Vášáryová), majú na svet síce trochu odlišné pohľady, no na druhej strane sú si však v mnohom podobné. Kanátová (Kamila Magálová) kedysi opustil manžel, tak svojho syna Paľa (Gregor Hološka) vychovávala sama. Teraz je z nej už zatrpknutá staršia žena, ktorá si vybíja zlosť na neveste Zuze (Rebeka Poláková). Táto si s manželom Paľom (Gregor Hološka) rozumie, (so svokrou ale vôbec nie);

tak si svoju zlosť vybíja zase na dcére: Amélia Tkáčová - dieťa, Zuzina dcéra.

Emília Vášáryová (Drozdíková) s dezorientovaným manželom, v Trenč. Stankovciach už dlhšie obľúbeným účastníkom pašiových služieb Božích, Františkom Kovárom (Drozdíkom) a s rodinným priateľom Emilom Horváthom (Mišúrom) – tvoria nezvyčajný trojuholník.

Diana Mórová - (Vrapúchová) a Jozef Vajda - (Grúnik) ; sa po smrti svojich partnerov náhodne stretnú a obnovujú starú lásku spred vyše dvadsať rokov. Do toho vtipnými odhaleniami zapadajú i Grúnikov syn Paľo (Daniel Fischer), talent na komédiu...

„Celý tento príbeh je o deťoch... tých, s ktorými nás spájajú pokrvné väzby, a ktoré dokážeme opíču láskou celkom udusiť, ale aj o tých cudzích, z druhej doliny, ku ktorým dokážeme byť neuveriteľne krutí a ľahostajní.“

Ondrej Petkovský

Kváskový chlieb

Šikovné ruky

Domáce pečenie má v slovenskej kuchyni svoje pevné miesto už celé generácie. Kto by nemal rád sladké či slané koláče, buchty, šišky, pagáče? Príprava cesta bola kedysi symbolom poctivej práce v kuchyni, trpezlivosti a skúseností, ktoré dcéry dedili po svojich mamách či babkách. V súčasnosti si môžeme kúpiť čerstvý chleba, koláče i v novej remeselnej kváskovej pekárni Michelle Bakery. Požiadali sme Juraja Záhoru, aby nám odpovedal na naše otázky.

Ako dlho sa venujete výrobe pekárenských výrobkov?

„V domácom prostredí kváskujem už 8 rokov a od roku 2024 pečiem v Michelle Bakery.“

Výroba chleba z kvásku má viac ako tisícročnú tradíciu, z droždia je to približne jedno storočie. V čom sú hlavné rozdiely?

„Hlavný rozdiel je hlavne vo fermentácii (kysnutí), ktorá je aj benefitom kváskového pečenia. Pri dlhej fermentácii kváskového pečiva sa nám rozkladá lepok a nepocitujeme pri konzumovaní zaťaženie žalúdka ako pri produktoch obsahujúcich kvasnice. Čiže je ľahšie strávitelné. Ocenia to hlavne ľudia s rôznymi potravinovými intoleranciami. Pri porovnaní oboch spôsobov, kváskové pečivo nám vydrží dlhšie čerstvé. Ale musí sa jednať o čisto produkty z kvásku, neobsahujúce žiaden podiel kvasníc.“

Aký sortiment pekárenských výrobkov zabezpečujete v našej obci?

„Snažíme sa sortiment pravidelne meniť, dopĺňať a dennú ponuku z časti obmieňame. Pečieme rôzne druhy chlebov, bagety, focaccie a sladké produkty ako napríklad moravské koláče, koláče s posýpkou, vianočky, minizáviny a iné. Samozrejme všetko 100% kváskové.“

Aké služby okrem výroby viacerých druhov pekárenských výrobkov ešte ponúkate?

„Okrem našich pekárenských výrobkov máme aj doplnkový sortiment ako napríklad kvalitnú taliansku kávu so sebou, kvalitný olivový olej, hotové poctivé jedlá v konzerve (Hotovky z plechovky), produkty Mixit, mliečne výrobky ako maslo, bryndza, syrové nite, oštiepky na gril, poctivé mäsové pomazánky Myžu, rajčiny z Kameničian, kúpeľné Teplické oplátky a sortiment na pitný režim.“

Môžete nám poradiť ako máme skladovať chleba z kvásku? Ktorý druh chleba nám dlhšie vydrží?

„Ideálny spôsob nie je žiaden, ale odporúčame skladovanie v ľanovej utierke s tým, že denne sa musí chlieb odvetrať a znovu zabaliť. Ďalšou možnosťou je aj chlieb zmraziť. Najdlhšie vydrží ražný chlieb. V podstate však dlho nevydrží žiaden, lebo je tak dobrý, že ho hneď celý zjete.“

Napriek tomu, že na internete je uvedených mnoho postupov k výrobe chleba z kvásku, môžete nám poradiť ako máme postupovať, aby sme si i doma upiekli chutný chlieb, prípadne koláč?

„Najhlavnejšie je pochopiť princíp starostlivosti o kvások. Zdravý kvások sa rovná dobrý výsledok. Pri tomto spôsobe nejde o čas, ale o trpezlivosť. Kváskové produkty nám kysnú dlhšie - či už samotné cesto alebo aj vytvarovaný produkt. Takže platí: správne nakvasený kvások, správne vypracované cesto (ktoré musí kysnutím zdvojnásobiť objem), a tak isto aj vytvarovaný finálny produkt nám musí ešte kysnúť. Potom už len správna teplota v rúre a správna doba pečenia. V podstate sa nedá úplne odporučiť presný postup, keďže každý máme doma inú teplotu a vlhkosť. Od toho závisí správanie sa kvásku a aj cesta. Kvások je živý organizmus, preto treba k nemu tak aj pristupovať. Posledná ingrediencia a naše motto: S pomocou kvásku, upečené s láskou.“

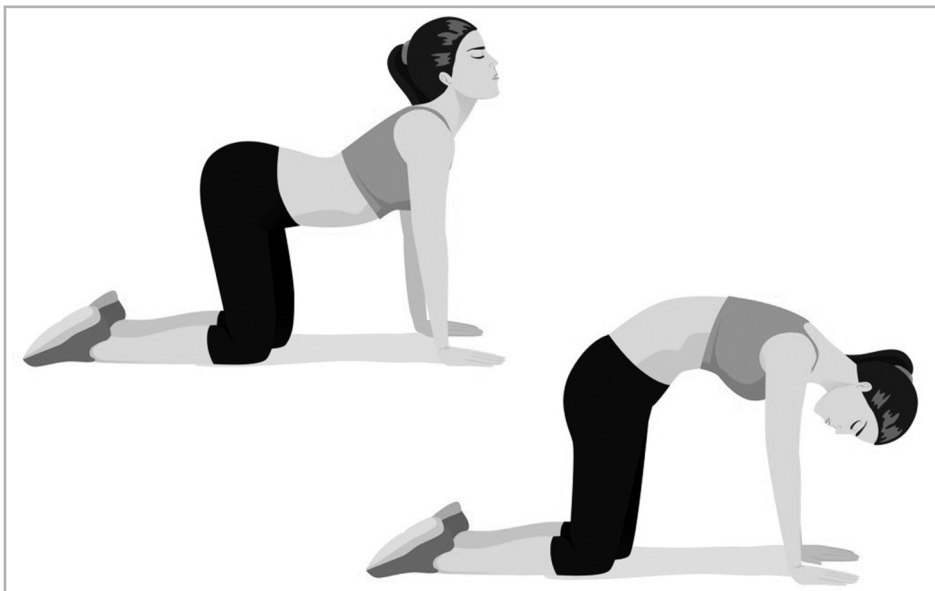
Jozef Kadák

Sedem minút pre telo

Pre zdravý život

Poznáš ten pocit, keď si povieš: „Od zajtra začínam cvičiť!“ A na druhý deň skončíš na gauči, lebo ťa bolel aj malíček? Áno, to je klasika. Ale nemusí to tak byť. Nemusíš behať maratón, dvíhať činky ani robiť stojku na hlave, aby si sa rozhýbal. Stačí pár jednoduchých cvikov, ktoré zvládneš doma, v pyžame, a bez toho, aby si vyzeral ako z reklamy na fitnesscentrum.

Dnes ti ukážeme päť jednoduchých cvikov, ktoré ti rozhýbu telo, ale nespôsobia šok tvojej kondičky. A vieš čo? Bude to dokonca aj celkom príjemné.

1. Mačací chrbát - Postav sa na štyri ako mačka (na kolená a dlane). Pomaličky vytlač chrbát ako keď mačka zbadá psa, a potom ho zase uvoľni dole. Opakuj 10-krát. Výhoda? Rozhýbeš chrbticu a nebudú ti pri umývaní riadu odpadávať kríže.

2. Drep na stoličku - Postav sa pred pevnú stoličku. Pomaly si sadni a hneď sa postav – ako keby ťa práve vyvolali na úrad. Opakuj 10-krát. Tento cvik ti posilní nohy a zadok, ale nehrozí, že si „utrhneš“ sval, ktorý si doteraz ani nepoznal.

3. Zdvíhanie kolien v stoj - Postav sa vzpriamene a striedavo dvíhaj kolená čo najvyššie, ale bez skákania. Rob to minútu. Ak sa

zadýchaš, spomal' – nie je cieľ odpadnúť, ale rozhýbať sa.

4. Plank light - Lahn' si na brucho, opri sa o lakťe a špičky nôh, drž telo rovno. Ale iba 10–15 sekúnd – sme predsa v „light“ verzii. Časom to môžeš predĺžiť, ale teraz je dôležité začať bez plaču a kŕčov.

5. Krúženie ramenami - Postav sa a pomaly krúž ramenami dozadu aj dopredu. Uvoľníš si krk a ramená – super, ak tráviš pol dňa za počítačom.

A to je celé! Päť cvikov, ktoré ti nezničia deň, nevyžadujú drahé pomôcky a zaberú ti dokopy možno 7 minút. Kľúčové je, aby si ich robil každý deň – radšej 5–10 minút denne než 2 hodiny raz za mesiac.

Nezabudni - ak to robíš ráno, prebudí ťa to lepšie než káva (dobré, možno nie úplne, ale skoro). Ak to robíš večer, spíš pokojnejšie a bez

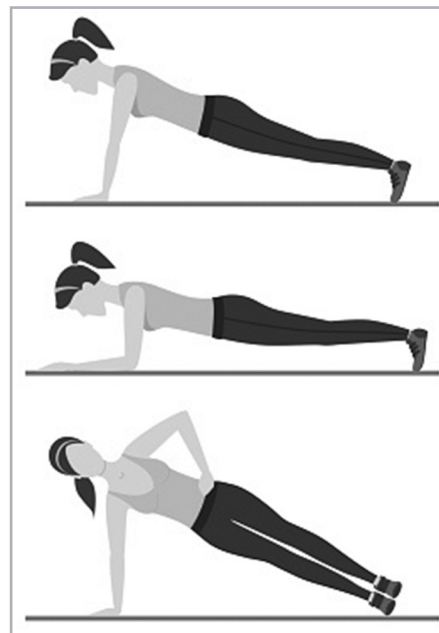
pocitu, že sa meníš na gaučový vankúš. Ak to robíš v pyžame, je to úplne v poriadku – športové legíny sú pre profíkov, my sme „domáci pohodári“.

Takže, zdvihni sa z gauča (aspoň na chvíľu), daj si tieto cviky a uvidíš, že o týždeň sa ti bude chodiť ľahšie. A o mesiac možno zvládneš aj tie schody bez toho, aby si vyzeral ako po výstupe na Mount Everest.

Tvoj zdravý život začína tu a teraz – a ver mi, tých pár minút denne môže byť začiatkom veľkej zmeny.

A teraz je to na tebe – dáš svojmu telu tých 7 minút, ktoré si zaslúži alebo si nájdeš ďalšiu výhovorku? Čo myslíš, kedy si to vyskúšaš prvýkrát – ešte dnes alebo až keď ťa opäť „zradí“ gauč?

Blog – Tvojzdravyzivot.sk

V Petrohrade 6. apríla 1905

Z archívov

Brat môj drahý, Paľko! Priateľ milý z tých pekných, mladých časov podunajských!

Teda zas sa pominul jeden z tých našich nezabudnuteľných! Ej, ale že vädnu tie Vaše vädry, vädry Vás, našich vodcov a prednostárov! Bola by to zas téma pre tú našu elégiu slovenskú! No daj Boh oslávencom nášmu večnú pamäť!

A Ty, brat môj drahý, prijmi tu pripojených 15 rubľov namiesto venca nášmu Jankovi Francisci-Rimavskému. Odpusti, že nie viac a i to tak neskoro. „Ne multa ...“, „habent sua fata“ nie len „libelli“... (preklad z lat. - Na veľa....., knihy

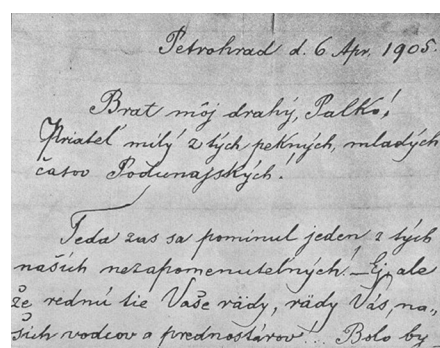
majú svoje nie len osudy...)

Boh Ťa živí! Moje úcty a pozdravy Tvojim drahým a všetkým cteným našincom a vodcom Sväto-martinským.

Tvoj, často o Tebe mysliaci, ctiteľ a priateľ Ludevít Alexander Mičátek.

Tolko z originálneho krátkeho listu Ludevíta Alexandra Mičátka, jedného zo synov nášho rodáka Jána Branislava Mičátka, ktorý žil v Petrohrade, priateľovi Pavlovi Mudroňovi.

Dušan Pevný

Predĺžená dovolenka na ostrove Madeira Na potulkách svetom

Bol koniec októbra, obchody začali zapíňať vianočné kolekcie a sestra prišla s nápadom ísť na Ostrov večnej jari - Madeiru ešte skôr, než zrušia priame letecké spojenie z Viedne do Funchalu. Slovo dalo slovo a dva týždne pred Vianocami sme vymenili šedivé Slovensko za zelený ostrov, ktorý vonia soľou, kvetmi a dobrým vínom. Madeira je autonómny región Portugalska a ide o súostrovie ležiace zhruba 520 km západne od Maroka a 805 km od Portugalska. Vďaka tomu, že patrí do Európskej únie, tak na návštevu stačí občiansky preukaz.

Najväčším ostrovom je Madeira, kde žije zhruba 250-tisíc obyvateľov. Ostrovy sú sopečného pôvodu a okolitý Atlantik má už asi 5 km od pobrežia hĺbku 4 km. Lávové prúdy formovali skalné terasy, zatiaľ čo zvetrávanie a erózia vytvorili dramatické útesy, z ktorých najznámejší je Cabo Girão zdvíhajúci sa 580 metrov nad oceán a ponúkajúci fantastický výhľad umocnený vyhlídkou so sklenenou podlahou. Vďaka subtropickému podnebiu a bohatým dažďom sa pri pobreží pestujú banány a vysoko na severných svahoch sa zachoval starý vavrínový prales, ktorý je zaradený do svetového dedičstva UNESCO a dodáva Madeire jej nezameniteľnú zelenú tvár. Ostrov bol formálne „znovuobjavený“ Portugalcami v roku 1418 a rýchlo sa stal kolóniou intenzívnej poľnohospodárskej produkcie. Prvé veľké bohatstvo priniesol cukor vyrábaný z cukrovej trstiny. Neskôr sa začalo s pestovaním hrozna a výrobou vína. Slávne Madeirské víno je fortifikované a upravené pridaním čistého alkoholu tak, aby odolalo dlhým plavbám cez Atlantik.

Naše výletné dobrodružstvo sa začalo v pondelok priletom na letisko v hlavnom meste Funchal. Letisko je zaujímavé tým, že časť prístavacej dráhy stojí na betónových stĺpoch vo výške 59 m nad morom. Po prilete nás vívalo slnečné počasie so silnejúcim vetrom a teplotou 21°C. Pri letisku sme si vyzdvihli auto a vydali sa na výlet na najvýchodnejší cíp ostrova

Ponta de São Lourenço, ktorý je typický tým, že je veľmi suchý a takmer bez rastlín. Následne sme pokračovali do mestečka Santana, ktoré je známe typickými domčekmi so slamenou strechou. V minulosti slúžili ako ubytovanie pre miestnych ľudí starajúcich sa o poľníka, dobytok a domčeky si podľa potreby mohli so sebou prevážať. Cestou zo Santany sa vydávame

klukatou cestou cez lesy a tesne pred západom slnka zastavujeme pri Balcões – nádhernej vyhlíadke poskytujúcej výhľady na najvyššie vrchy Pico do Arieiro, Pico das Torres, and Pico Ruivo.

Utorkové ráno prinieslo silný vietor a dážď, a tak ideme na návštevu Funchalskej tržnice, kde si pochutnávame na miestnych banánoch (k nám sa nedostanú, lebo majú „nesprávny“ tvar), figách, datliach, mandarínkach, dračom ovocí a ďalších skvelých dobrotách. Ak by ste však chceli robiť väčší nákup, tak odporúčam nakúpiť na miestach, kde nakupujú domáci a za nižšie ceny. Zároveň si tu môžeme pozrieť úlovky miestnych rybárov. K najzaujímavejším patria tuniaky a hlavne miestna špecialita Espada alebo Tkaničnica atlantská – čierna úhorovitá ryba, ktorá sa podáva v ľahkom cestíčku zapečená s grilovaným banánom – odporúčam. Potom sme sa presunuli do múzea veľrýb v Canicale, ktoré dokumentuje históriu lovu a spracovania veľrýb na ostrove a dnes sa venuje prezentácii ich ochrany. Poobede, po skončení dažďa, sa venujeme botanickej záhrade vo Funchale. Ďalšie dva dni patria turistike a poznávaniu levád, čo sú vlastne zavlažovacie kanály, ktoré boli vybudované za účelom privedenia vody zo severných, na zrážky bohatých častí ostrova na suchší juh. Celkovo ich je na ostrove viac ako 2000 km. My sme sa vybrali na Levada das 25 Fontes, potom Caldeirão Verde a následne najvyšší vrch ostrova Pico Ruivo s výškou 1862 m.

Navštevujeme aj nádherný les Fanal, v ktorom sú vavrínovce s vekom až 600 rokov. Večer po turistike si vychutnávame v meste vianočnú výzdobu, ktorá je veľmi výrazná a miestami až gýčová. Pochutnávame si na tradičnom pečive „bolo de mel“ (medové koláče), ochutnávame ponchu a madeirské víno. Po nákupe suvenírov sa balíme a pripravujeme na odlet s vedomím, že sa sem ešte určite chceme vrátiť.

Ráno v deň odletu je silný vietor a takmer všetky odlety a prílety sú zrušené. Prílet nášho lietadla sledujem z terasy letiska a aj jeho neúspešný pokus o pristátie, a potom už len na radare jeho odlet preč a následne informáciu, že let bol zrušený. Neostáva nič iné, len prebookovať letenky, znovu objednať auto, ubytovanie a ďalej si ísť užívať ostrov. Veľkým šťastím pri hľadaní ubytovania pre nás bolo, že sme natrafli na Janu z Česka a jej partnera, Madeirčana Ruia, ktorí sa nás ujali ako svojich. Jana, ktorá 20 rokov cestovala po celom svete, už 4 roky žije s partnerom a svojimi rodičmi na Madeire, kde si postavili aj vlastný dom. V druhom, hosťovskom dome, nás ubytuje a ponúkne opratie vecí, večeru a Rui, ako skúsený zamestnanec vinárskeho podniku, nám spraví ochut-

návku miestnych vín aj s výkladom. Vonku za oknom hučí silný vietor, dážď, oblohu občas pretnú blesky a my si vďaka našim hosťiteľom vychutnávame príjemný rozhovor a pochutnávame si na dobrotách z ich záhradky.

Sobotu nie je možné z dôvodu nevhodného počasia využiť na turistiku ani návštevu tropickej záhrady, a tak sa vydávame aspoň po čiastočne pred vetrom chránenom južnom pobreží poznávať malé dedinky. Cestou po pobreží sa musíme vyhýbať padajúcim kameňom, konárom a otáčať auto pre spadnutý strom, ale nakoniec prideme ku kaviarni Kamoshi vedenej slovenským manželským párom, ktorí sa po svojej svadobnej ceste rozhodli usadiť na ostrove.

V nedeľu sa vietor utíšil a bolo možné prejsť sa na Levada do Canical, vyhladku Boca da Risco a následne trasou zhruba 300m nad oceánom s nádhernými výhľadmi. Večer zakončujeme u našich hosťiteľov skvelou večerou a ochutnávkou madeirských vín. Pondelkové ráno nás privíta takmer bezvetrie a krásny východ slnka. Nám sa veľmi nechce, ale prichádza znovu balenie, cesta na letisko, tentokrát už úspešný vzlet, rozlúčenie sa s ostrovom a pranie ešte sa sem vrátiť.

Martin Lahký

Kult diet'at'a

Zamyslenie

Jaaaaj, to boli časy, keď som bola diet'a. Otec mal nado mnou pevnú ruku. Vážila som si ho a takisto všetkých dospelých. Mala som pred dospelými rešpekt! Nikdy som ako diet'a nemala posledné slovo... nemohla som mať! Otec rozhodoval o tom, čo sa bude variť, čo sa bude robiť, kam pôjdeme... musela som poslúchať. Žiadne odvrávanie neexistovalo, bitky boli u nás pomerne často, pretože som ho, na rozdiel od mojej staršej sestry, nie vždy poslúchla...

Za každú poznámku v žiackej knižke som mala „zaracha“. Mój najhorší trest bol, že som nescela ísť von s kamarátmi a vo vyššom veku mi oco zakazoval čítať. Ale aj tak som potajme knihu čítala pod paplónom v noci... Koľkokrát mi po otcovej facke stena dala výchovnú druhú!

Ešte pred pár desaťročiami platilo, že dieťa sa prispôbovalo svetu dospelých. A dnes? Dnes sa zdá, že svet dospelých sa točí len okolo dieťaťa. Je to tak správne? Už malé deti rozhodujú o tom, kam sa pôjde, čo sa kúpi, čo sa bude jesť... a neraz aj o tom, ako budú rodičia tráviť svoj čas. Rodičovské „nie“ sa zmenilo na vyjednávanie. Nezdá sa vám, že vzniká nový fenomén – kult dieťaťa? Dieťa sa stáva stredobodom rodiny, objektom obdivu, ochrany a často aj nekritického obdivovania!!! Rodičia sa boja frustrácie svojich detí viac než straty vlastnej autority. Namiesto vedenia prichádza ustupovanie! Namiesto výchovy služba! Namiesto rešpektu obava, aby dieťa nebolo nespokojné! Je však dieťa, ktoré velí rodičom, skutočne víťazom? Alebo ide o tichý problém modernej výchovy, ktorý má ďalekosiahle dôsledky pre vývin dieťaťa a psychickú pohodu rodičov? Keď rodič prestáva viesť a začne sa prispôbovať, dieťa síce získava komfort, no stráca orientáciu. Svet bez hraníc je chaotický. A v tomto chaoe sa dieťa učí, že jeho potreby sú nadradené všet-

kému ostatnému, zatiaľ čo empatia, pokora, trpezlivosť a rešpekt k autorite zostávajú v úzadí.

Až keď som sa sama stala matkou, zistila som, aké ťažké je správne a dobre vychovávať dieťa. Aké ťažké je byť rodičom... Koľkokrát som si chcela povyraziť s kamarátmi von do kina, ale venovala som sa školopovinným synom a učila sa s nimi, pomáhala s úlohami, vodila na krúžky. Ani nepočítam, koľko nocí som nespala, pretože obaja „horúčkovali“... Bolo to moje poslanie, ktoré som robila s láskou a som zaň vďačná. Teraz si ťažko zvykám, že ma už pomaly nepotrebujú, fungujú sami aj bezo mňa a ja mám zrazu čas aj pre seba...

Milí čitatelia, otázkou teda nie je, či deti milujeme málo alebo príliš – ale či ich milujeme múdro. A to je niekedy „sakramentsky“ ťažké. Ak chceme vychovávať zo svojich detí sebavedomých a zodpovedných ľudí, musíme nájsť rovnováhu medzi láskou a náročnosťou. Skutočná výchova totiž nespočíva v nekritickom obdivovaní dieťaťa, ale v jeho múdrom vedení pre život.

Alžbeta Jurigová

Urán v okolí Trenčianskych Stankoviec

Z chotára

Hoci územie stredného Považia nepatrí k typickým banským regiónom, v katastrálnom území Veľkých Stankoviec prebiehala v 18. a v 2. polovici 20. storočia rozsiahla prieskumná a ťažobná činnosť.

V Považskom Inovci boli v rokoch 1965-1966 vykonané prvé geologicko-prieskumné práce: letecký a automobilový rádio-metrický prieskum gama žiarenia. Druhá etapa prieskumu prebiehala počas rokov 1972 až 1983. Počas prieskumu boli použité všetky vtedajšie dostupné prostriedky a vykonal sa na ploche 29 km².

Prieskum bol realizovaný pod taktovkou Československého uránového priemyslu Příbram, podniku Uránový prieskum Liberec, závod IX. Spišská Nová Ves. Počas systematického prieskumu bolo overených 31 rádio-metrických anomálií, z ktorých dva rudné výskyty Kálnica a Selec boli pokusne zhodnotené banských prieskumom a pokusne vyťažené.

Počas prieskumných prác bolo navrtaných 166 sond do hĺbky nad 100 m (priemerne od 300 do 650 m) a 172 vrtov do 100 m. V k.ú. Veľké Stankovce boli z toho počtu realizované 4 vrt s hĺbkou nad 100 metrov. Pri prieskume bolo vyhlbených 7 plytkých jamín a odkopaných 6700 m³ výkopových prác. Počas prieskumu boli potvrdené 3 rudo-nosné polohy s 15 rudnými telesami s priemerným obsahom uránu 0,1 %, ktoré dosahujú dĺžku približne 100 metrov.

Celkovo boli razené 3 štôlne. Štôlna č. 60 a č. 61 v k.ú. Kálnica, č. 62 v k.ú. Veľké Stankovce. Po ukončení ťažby v Kálnici sa v roku 1982 presunuli takmer všetky práce na „úsek Selec“ v k.ú. Veľké Stankovce. V tomto roku bola razená v lokalite Kozie - Žilákovec štôlna č. 62, na úrovni 271 m.n.m. Overovalo sa jedno

rudné teleso. Celková dĺžka chodieb dosiahla 1037 m a dĺžka komínov 33 m.

Všetky prieskumné a ťažobné práce boli ukončené v roku 1983. Štôlne boli zavezené a zasypané, terén prispôsobený okoliu zemnými prácami. Haldy boli odvezené bez zvyšku, hlušinový odval bol upravený a rekultivovaný. Miesto ťažobných prác bolo odovzdané lesom a miestnej samospráve.

Stopy po uránovom prieskume sú stále dobre viditeľné, najmä v časti Žilákovec, kde sa nad štôľňou nachádza pomerne veľké prepádisko, množstvo kutiacich rýh, odkrytov či plytkých jamín (aj napriek svojmu názvu sa jedná o pomerne hlboké jamy). Zvyšky kamenných jadier svedčia o miestach prieskumných vrtov.

Okrem terénnych pozostatkov sa v časti Kojná stále nachádza zvyšok vrtnéj tyče, na ktorú upozornil autorku príspevku Vladimír Jančo z Veľkých Stankoviec. Poukazuje na prítomnosť vrtnéj súpravy na danom mieste.

Občania Trenč. Stankoviec a okolitých obcí boli opätovne konfrontovaní s prítomnosťou uránu v Považskom Inovci v roku 2007, keď kanadská spoločnosť Ultra Uranium zvažovala prieskum a ťažbu v rudnom poli Kálnica – Selec. Táto iniciatíva sa však stretla s okamžitým a jednoznačným odporom zo strany občanov, miestnych samospráv a orgánov štátnej správy či ochrany prírody.

Zlatica Kremeňová

Zdroj: DA/ŠGÚDŠ a výskum autorky

Vrtná súprava na prieskumné vrt

Ozveny Adama Podhradského

Historické postavy

Adam Podhradský bola jedna z najzaujímavejších postáv histórie našej obce, a dá sa povedať, i celého západného Slovenska. Bol evanjelickým farárom, no jeho rozsah záujmov od liečiteľstva až po aktuálnu politickú situáciu v 19. storočí na Slovensku bol na vtedajšiu dobu nezameniteľný a výrazný.

Barón Juraj Sina

Vo svojich písomných odkazoch sa často ironicky, s odstupom času až prorockým spôsobom, vyjadroval ku všetkému dianiu okolo seba a dnes sa dozvedáme o mnohých súvislostiach, ktoré spomína vo svojich dielach.

Často spomína rod Illeshazy, ktorý v roku 1835 vymrel po meči a miestny ľud zrazu nemal po stáročiach svojho panovníka spomedzi starej šľachty, nevedel, čo bude ďalej. Až prišiel šok pre ľudí, prišiel „nový zbohatlík“ barón Sina, ktorý odkúpil obrovské Illeshazyovské panstvo vrátane Trenčianskeho hradu.

Adam Podhradský ho však videl ako vizionára, ako spomína vo svojich prácach, „až spasiteľa“. Sina začal ihneď modernizovať cesty a poľnohospodárstvo. A nebolo to len v našom regióne (napríklad cesta do Beckova). Barón Sina bol hlavným investorom „Gloggnitzskej dráhy“ a plánoval spojenie Viedne s Budapešťou. Tiež budoval reťazový most (Lánchíd) v Budapešti. Je to dnešný „Széchenyi lánchíd“. Bolo to prvé pevné spojenie medzi Budínom a Pešťou. Dovtedy bol cez Dunaj len pontónový most, ktorý sa musel v zime rozoberať.

Podhradský chválil aj Sinove revolučné financovanie investícií, napr. spomínaný most financoval s podmienkou, že bude mať právo vyberať mýtnu na dobu 87 rokov. Mýtnu musela

platiť i šľachta, a to bol v Uhorsku nevídaný krok k rovnosti.

Adam Podhradský reflektoval vo svojich dielach na všetko, čo súviselo so snahou Maďarov pomad'arčiť všetko, čo sa len dalo. On staval vždy na ideál bratstva národov. Tiež sa veľmi zaujímal o prepojenie slovenských vzdelancov s českým národným obrozením.

Vo svojich dielach často spomínal lokalitu, v ktorej žil – Považský Inovec, Trenčiansky hrad, ale aj miestne názvy lokalít ako Betlehem, Jeruzalem a podobne (rôzne samoty, cirkevné pozemky, salaše a pod.). Spomína i krypty, ktorých bolo na území dediny niekoľko (napr. tú za evanjelickým kostolom).

Adam Podhradský bol na svoju dobu vizionár. Videl, ako upadá spoločenský pokrok kvôli národnostným útlakom. Vo svojich dielach sa nebál poukázať na všetky tieto príkoria doby. Aj preto je nutné a dobré poznať dielo tohto významného Slováka, ktorý sa nezmazateľne zapísal do histórie našej obce.

Dušan Pevný

Naša futbalová U15 víťazom turnaja

Šport

Poslednú januárovú sobotu sa konal v obci Bošáca halový futbalový turnaj o pohár predsedu ObFZ Trenčín.

Zúčastnilo sa na ňom 6 najlepších tímov podľa aktuálneho poradia po jesennej časti v tabuľke, v kategórii do 15 rokov z Trenčianskeho (Motešice, Opatová nad Váhom, Trenčianska Turná, Trenčianske Stankovce) a Novomestského okresu (Čachtice a Krajné).

Naši chlapci s výbornou hrou, bez straty jediného bodu a so skóre 27:2, nedali súperom žiadnu šancu. Treba podotknúť, že druhý tím v celkovom poradí, Motešice, mal skóre 13:12. Náš brankár Samuel Hudák sa stal zaslúžene najlepším brankárom turnaja. Na začiatok deklasovali Krajné 7:1, potom si poradili v susedskom derby s Trenčianskou Turnou 2:1 a nasledovali zápasy s Motešicami 5:0 - kde nedovolili streliti ani jeden gól najlepšiemu strelcovi turnaja a povinná jazda proti najslabšiemu tímu z Čachtíc 7:0.

V poslednom kole práve s Opatovou hrali o celkové víťazstvo na turnaji. Po tomto zápase s výborným kolektívnym výkonom pod vedením trénerského dua Hrušovský - Fabuš a výsledkom 6:0 si z Bošácej zaslúžene odniesli zlaté medaily.

Trenčianske Stankovce reprezentovali: Bulko, Hudák, Gabriš, Poruban, Hrušovský, Mondek, Hudec, Herman, Sliva, Fabuš, Záhumenský.

Tomáš Sliva

Slovenský turnaj v mariáši

Na vlastné oči

Dňa 31. januára 2026 sa konal jubilejný 25. ročník Celoslovenského extraligového turnaja v mariáši. Po druhý krát sa konal v Spoločenskom dome u nás v Trenčianskych Stankovciach. Pri účasti 336 hráčov z celého Slovenska sa stal víťazom Pavol Hedlík z Trenčína, druhý Jozef Ondrušek z Kysuckého Nového Mesta a tretie miesto obsadil Vojtech Kasanický zo Žiliny.

Aj tento rok Trenčiansky mariášový klub reprezentovali aj hráči z nášho blízkeho okolia. Za zmienku stojí 56. miesto Jána Kováča z Opatoviec, ale aj premiéra domáceho hráča Ľuboša Šišovského. A tomu sme položili zopár otázok.

Ľuboš, ako prebieha takýto turnaj?

„Začínalo sa ráno o 08.00 hod. Štartovné bolo 15,- EUR a v tom boli aj raňajky a obed. Hralo sa v trojiciach na tri kolá. V každom kole má prvý v poradí 5 bodov, druhý 3 body a tretí 1 bod. Ďalej postupuje ten, kto dosiahne 7 a viac bodov. Bol som raz druhý a dvakrát tretí, takže som s piatimi bodmi nepostúpil. Takto sa hralo postupne ďalej, až do finále. Finančnú odmenu dostali prví dvanásť a víťaz dostal 500,- EUR.“

Môžu sa tam prísť pozrieť aj diváci?

„Áno, môže prísť pozrieť hoci kto, len tam nesmie nikomu „kibicovať“.“

Od kedy hrávaš mariáš?

„Naučil som sa ho ešte pred vojenčinou od otca a strýcov. No keď som sa vrátil z vojny domov, už na to nebol čas. Oženil som sa, prišli deti, potom heligónka a s ňou Garážanka a Rozvadžan, na mariáš na dlhé roky neostal čas. Chytilo ma to znovu až minulý rok v máji. Z tohto pohľadu sa dá povedať, že som mladý, nádejný, začínajúci mariášista...(smiech)“

Ako a kde trénuješ?

„V Trenčíne je Trenčiansky mariášový klub. Stretávame sa každý druhý štvrtok v reštaurácii pri motokárovej hale za mostami. Zložíme sa po 10,-EUR na stôl a hráme 4 kolá po 50 minút. Začíname od 16.00 hod. do zhruba 20.30 hod. Naši otcovia hrávali doma pri nejakých rodinných udalostiach alebo v krčme, no dnes sa to už nevidí.“

Zúčastníš sa aj ďalšieho ročníka?

„Ak budem zdravý, tak isto. Len musím ešte veľa-veľa trénovať, nech dopadnem o čosi lepšie ako tento rok.“

Ďakujeme Ľubošovi Šišovskému za rozhovor a želáme mu v ďalších rokoch veľa mariášových úspechov.

Pavol Múdry

Redakcia HLAS

Noviny pripravili: Ing. Martin Jurčo, Gabriel Kadák, Bc. Monika Pevná, Ing. Jozef Kadák, Bc. Radovan Siva, Dušan Pevný, Pavol Kurtiš, Tomáš Sliva, Slavo Tomík, Ing. Vendelín Sedláček, Dominika Mojžišová, Pavol Múdry, Mgr. Vlasta Pevná - korektúry.
Tlač: PN Print s. r. o., Štefánikova 130, Piešťany. Náklad: 1000 ks.
Periodicita vydania: 6x ročne. Zapísané v Zozname periodickej tlače Ministerstva kultúry SR pod číslom: MK – EV 5100/15.
Vydavateľ: Dušan Pevný, Rozvadze 501, 913 11 Trenčianske Stankovce

Texty sú zverejnené v pôvodnej verzii autorov bez úprav.

Podnety občanov možno zasielať na e-mailovú adresu: hlas.stankovce@gmail.com.

